

društvene novice

Ob smrti Dušana Gradišnika

V nedeljo popoldne, 12. decembra lani, je smrt prekinila bogato življenjsko pot **Dušanu Gradišniku**, dolgoletnemu predsedniku in častnemu predsedniku Planinskega društva Celje. Bil je dejaven do zadnjega, s svojimi dolgoletnimi izkušnjami je sodeloval pri vseh pomembnejših odločitvah, redno je še obiskoval društveno pisarno in nadzoroval poslovanje društva. Njegov zadnji javni nastop je bil ob odkritju spomenika **J. Frischaufu** in **F. Kocbeku**, za katerega se je zavzemal dolga leta. Imel je imeniten govor, ki bo ostal kot pričevanje in dokument nekega obdobja. Dušan se je rodil 1919. leta v Celju v družini Gradišnikov, lastnikov lekarne; oče je bil magister farmacije, znan tudi kot viđen slovenski gledališki delavec. Dušan je nadaljeval družinsko tradicijo in po vojni končal farmacijo na Univerzi v Zagrebu. V Celju je v petdesetih letih vodil Prvo celjsko lekarno, po reorganizaciji leta 1968 je postal direktor Zavoda združenih celjskih lekarn in je to ostal do svoje upokojitve.

Njegovo življenje je bilo zaznamovano z ljubeznijo do gora; bil je alpinist, gorski reševalec in dolgoletni funkcionar Planinskega društva Celje. Že kot dijak je s svojim bratom Fedorjem začel zahajati v gore, za smučanje in plezalstvo ga je navdušil predvojni celjski alpinist **Branko Diehl**, s katerim je plezal v gorah okrog Okrešlja. Pred drugo svetovno vojno je plezal še s **Francetom Ogrinom** (severozahodna stena Planjave) in **Francetom Herletom** (stene Poljskih devic in Velikega vrha). Po drugi svetovni vojni je plezal s **Cicom-Debeljakom**, **Stanetom Veninškom**, plezal je tudi v Centralnih Alpah. Sodeloval je v prvem alpinističnem odseku Savinjske podružnice SPD in v gorsko reševalnih akcijah pred vojno. Po drugi svetovni vojni zasledimo ime Dušana Gradišnika ob začetkih delovanja planinske organizacije v Celju že leta 1945 v prvem odboru. Potem je opravljal v Planinskem društvu Celje različne dolžnosti: bil je načelnik alpinističnega odseka, tajnik društva, bil je v nadzornem odboru, bil je gospodar planinskih postojank.

Vodenje Planinskega društva Celje je leta 1962 prevzel od **Tineta Orla**, predsednik je bil vse do leta 1987, torej celih 25 let. Tudi potem je bil

aktivni častni predsednik društva do svoje smrti. Čas njegovega predsednikovanja v PD Celje je zgodovinar **Janko Orožen** v svoji Zgodovini Celja poimenoval kar »Gradišnikovo obdobje«. V tem času je društvo doseglo mnoge uspehe in je moralo rešiti mnogo odprtih vprašanj. Obnovili so Frischaufov dom na Okrešlju, za 80-letnico delovanja društva so temeljito obnovili Kocbekov dom na Korošici, zgradili so Dom planincev v Logarski dolini, zgradili so Orlovo gnezdo pod slapom Rinka, zgradili so dve novi postojanki GRS, na Okrešlju in na Golteh.

Za njegovega predsednikovanja so bile aktivne in uspešne tudi druge sekcije društva: alpinisti so dosegli vrhunske rezultate, bili so na odpravah v Centralnih Alpah in drugih gorstvih, svoje naloge je opravila tudi postaja GRS pri društvu, omenimo še delo z mladino, vzdrževanje planinskih poti in druge dejavnosti.

Dušana se bomo spominjali kot mirnega, preudarnega človeka, ki je zbujal zaupanje in priateljstvo. Kot alpinist in plezalec ni stremel k vrhunskim uspehom, čeprav ima nekaj klasičnih prvenstvenih smeri v stenah; v gorah je preprosto užival. Veliki planinec, alpinist, gorski reševalec in naš prijatelj zasluži za delo v planinski organizaciji zahtvalo in priznanje.

Planinsko društvo Celje

Mariu Miliču v slovo

Razum se krčevito upira kruti stvarnosti in težko je dojeti, da **Maria Miliča**, pristnega Kraševca, bivšega partizana in vnetega planinca, ni več med nami. Zadnje dni lanskega novembra je med znance in prijatelje planince nenadoma bridko odjeknila vest, da se je Mario pri opravljanju domačega dela nenadoma zgrudil

in obležal. Zadelo ga je srčna kap.

Nemo so obstali vsi, ki so Maria poznali kot skrbnega družinskega moža in očeta, pridnega delovnega človeka in neutrudnega hodca, vsega predanega planinstvu, vedno pripravljenega z besedo in nasveti priskočiti na pomoč in poprijeti za delo, kjer je bilo najbolj potrebno. Odšel je nepričakovano in pustil v globoki žalosti vse svoje drage, sosede, vaščane rojstnega Repniča in znance planince. Planinska skupnost v Trstu je z Mariom izgubila zvestega tovariša in nesebičnega prijatelja, nepogrešljivega udeleženca gorskih pohodov in osvajačca visokih vrhov, na katere se je vedno vzpenjal med prvimi.

Mario Milič je zagledal luč sveta v Repniču leta 1924, v času, ko je bilo zatiranje slovenskega življa na višku. Kot Slovenec je že od mladih nog, ko se je učil za mizarja, okusil težo črne prevlade, ki ga je ob izbruhu vojne vtaknila v vojaško suknjo. Znašel se je v Bergamu, od koder se je ob razpadu fašistične Italije, leta 1943, vrnil v domači kraj in se takoj napotil v Tomaj, v partizane. Odzval se je klicu trpečega naroda in se je na položajih pri Komnu bojeval v enotah kraškega bataljona Gregorčičeve brigade in nato Kosovelove brigade, sodeloval je na pohodu v Beneško Slovenijo leta 1944 in prešel nato kot obveščevalec v sklop IX. korpusa. Bil je tudi ranjen in se je nekaj časa zdravil v bolnišnici Franja. Za predanost partizanski stvari je dobil odlikovanja za hrabrost in zasluge za narod.

Po vojni vihr se je Mario vrnil v rojstni Repnič. Treba je bilo poprijeti za delo in si ustvariti novo življenje. Zaposlil se je v kamnolomu, si izbral za družico vaščanko Olgo in si ob vhodu v vas s trdim delom in nemajhnimi žrtvami postavil prijeten dom za svojo družino. Leta 1960 je dobil novo zaposlitev pri železnici in je do upokojitve služboval na proseški postaji.

Mario je potem zaživel povsem na novo. Rešen službenih dolžnosti se je ves predal domu in planinstvu. Doma je skrbel za majhen vrt in vinograd, ves prosti čas pa je posvetil planinski dejavnosti. Postal je odbornik Slovenskega planinskega društva v Trstu, v katerem je vsestransko deloval in zlasti pomagal pri organizaciji. Prisoten je bil še na vsaki planinski prireditvi, na pohodih in srečanjih. Nikoli ni bil v ospredju, temveč v ozadju, kjer je bilo treba največ delati in pomagati.

Ko mu je domači gorski svet postal pretesen, je raztegnil svoje gorniško obzorje in se podal v svet, v katerem je osvajal vrhove Karpatov, Pirenejev, Apeninov in celo Himalaje. Za svojo planinsko dejavnost in predanost je Mario pred letom dni dobil priznanje: srebrno planinsko značko.

Ni bilo izleta, srečanja ali planinskega pohoda, da ne bi bilo Maria zraven. Poznali so ga vsi v planinskih krogih po Primorski, Notranjski in Istri. Njegov odprt značaj, ki je odražal zaupanje in iskreno prijateljstvo, njegova pojava, izrazita osebnost in pristop so bili nepogrešljivi in neločljivi del vsega dogajanja v planinski skupnosti.

Maria Miliča sedaj ni več. Vsem, ki smo ga spremljali na zadnji poti na pokopališče v Zgoniku, se je od žalosti paralo srce, kajti nismo in še ne moremo doumeti, da ni več med nami nasmejanega Maria, polnega ustvarjalne volje in načrtov za prihodnje naloge in planinske osvajanja.

Hvaležni za ves njegov trud in požrtvovalnost v vrstah planinske organizacije izrekamo vsem Mariovim svojcem iskreno, srčno sožalje vsi tržaški in koprski planinci, med katerimi je bil Mario zelo priljubljen.

Naj mu bo lahka domača kraška zemlja!

Lojze Abram

Vladu in Petru v spomin

Danes popoldne, 20. decembra 1993, smo se v Libeličah poslovili od **Vlada Rotovnika**: samo on ve, kam je odšel. Le kam neki se je tako nenadoma odpravil, in še celo brez svojega razpadajajočega avta, čez katerega je bilo bolje nič reči, kajti obstajala je velika možnost, da se človek nenadoma znajde z nahrbtikom v naročju neusmiljeno postavljen pred dejstvo: »Ali ven ali pa tišina!«, nakar so zagrmeli Pink Floyd iz radia, ki je začuda kar dobro deloval.

Kdo bo sedaj poskusil marmelado letnik '94? In kdo si bo znova nekaj polomil, pa že isti hip koval načrte za naprej? Ne, res ne morem pisati o slovesu v trenutkih, ko človek še ni pripravljen priznati sam sebi, da je tokrat prijatelj odšel za zmeraj, na nam še neznan pot, s katere ni vrnitve.

Toliko gorá si obiskal in toliko sten preplezal v teh kratkih letih, odkar si se jim začel posvečati! Tvoj zadnji podvig je bila Herletova v Ojstrici, v usodni smeri Dularja in Zupana, dveh mladih, a velikih povojnih plezalcev. Tja si se podal, kot že tolikokrat poprej, s svojim stricem **Petrom Vernekerjem**.

V nedeljo, 12. decembra 1993, vaju je skupaj vzela k sebi naša domača Raduha. Vsaka ljubezen je sebična; tudi kamnita? Morda je gorino trdo srce začutilo, da je v vajinem srcu prostor za prav vse, kar je visokega in skalovitega, in da torej ona ni edina ljubezen, pa se je razsrdila in poslala nad vaju strašno snežno silo, da bi vaju z belim oklepom prisilila k zvestobi. Le kdo ne bi verjel takšnim mislim? Gore so vendar premogočne, da bi jim upali naprti krivdo za samovoljnost in izkoriščanje njihovih lepot, s katerimi nas najprej očarajo, nato pa priklepajo nase in kličejo s sladkimi glasovi, znova in znova. Kot mamilo so: več ko doživiš v njih, več si želiš še doživeti. In za vsak prestan napor in strah te nagradijo s plačilom, ki ga večina ljudi ne zna oceniti, kajti ne pojavlja se v obliki denarja ali druge materialne dobrine. Zaradi tega gorniško udejstvovanje velikokrat naleti na nerazumevanja in nasprotovanja. Tudi Vlado se je moral spopadati s takšnim mnenjem, ki ni nikoli imelo posluha zanj. Kajti samo v hribih je bilo po njegovih besedah življenje tisto pravo in polno, zares živo.

Niti Amerika, prizorišče enega od tvojih največjih dosežkov v mogočni steni El Capitana, ki je bil tako sramežljivo predstavljen, da je bilo že